Risbanker i Cambodiai Siem Reap og Oddar Meanchey

Tekst og foto: Diane Caroen, ADDA Cambodia

Oversættelse: Tove Bang

Fattige bønder i Cambodia producerer ikke nok ris til at dække deres familiers årlige behov. De har ikke nok jord, de har begrænsede tekniske færdigheder, og de er meget afhængige af regnen og klimaet generelt.

De fleste fattige bønder mangler ris i 3 til 7 måneder om året, især fra juli til september, og de må normalt låne ris og/eller låne penge fra andre mennesker til høje renter (50 til 70%) for at opfylde deres behov, hvilket forklarer, hvorfor de fleste bønder er i gæld hele året rundt.

ADDAs juleindsamlinger har været afgørende for etablering af mange af risbankerne

Sådan fungerer en risbank
For at dæmme op for dette fænomen, har ADDA siden 2011 fremmet og støttet oprettelsen af ris banker i landdistrikterne ved hjælp af private donationer og folks eget bidrag. Principperne for en risbank er enkle: en selvhjælpsgruppe (SHG) køber en mængde uafskallet ris ved høsttid (januar/februar), dvs. til en god pris, og gemmer det i en lagerbygning bygget til dette formål.

Når rismanglen sætter ind, kan gruppens medlemmer låne ris fra banken. De betaler tilbage i ris, når de høster deres egen ris med en tillagt rente. Banken ledes af et udvalg, der vælges af gruppens medlemmer. Renten, samt kriterierne for låntagning og tilbagebetaling fastsættes af gruppen. Renteindtægten i ris kommer hele gruppen til gavn.

Hvert år øges den oplagrede mængde, og udlån til landsbyboerne stiger. Med dette system kan landsbyboere med behov få adgang ris hele året rundt til en bedre pris end gennem et penge-system eller fra en privat långiver. Det reducerer mangel på fødevarer og reducerer også overdreven gældsætning.

Trav Bak Tbong er en af selvhjælpsgrupperne i Bak Trav Village, Ta Yeark Kommune, Sotr Nikom District. Gruppen består af 17 medlemmer, 14 personer er kvinder. I 2012 modtog de støtte fra Agro-Tech, ADDA og Y-Menetter til at bygge en risbank.
Som det ser ud lige nu opbevarer SHG´en 4887 kg uafskallet ris i banken, hvert medlem er forpligtet til at tilføje 12 kg uafskallet ris til mængden af den lånte ris, når de "betaler tilbage", hvilket svarer til en 20% rente sats, og derved øges samtidig den mængde, de kan låne det følgende år. Som resultat er mængden af ris, der kan udlånes, steget med op til 56% i sammenligning med, hvad rismængden var i begyndelsen af

risbankens levetid. Denne risbank er en meget afgørende brobygger over fødevaremanglen mellem juli og september, da medlemmerne kan bede om lån af uafskallet ris til at støtte deres familie, når de står over for mangel på mad.

I 2015 og 2016 blev cambodianske bønder ramt af alvorlig tørke forårsaget af El Nino og La Nina, regnen kom sent og i mindre omfang - og risbanker har bidraget til bøndernes modstandskraft.

Med en lille opstarts-støtte kan flere risbanker komme til
Som en del af lokalsamfundenes udviklingsplaner etableres løbende flere risbanker på foranledning af landsbybeboerne, og de nytilkomne grupper søger støtte til at opbygge rislagre og oprette risbanker. ADDA understøtter typisk med 30 USD per medlem, så de kan købe ris og bidrage til opbygningen af lageret. Anslået begyndende investering i en risbank er 1000 USD (ca. 6800 DKK).

	2015	2016
Antal risbanker	49	50
Mængde lånt ris	176,180 kg	199,841 kg
Antal modtagere	1,095 familier	1,200 familier

Risbank- systemet er også blevet tilpasset byer og bynære områder, hvor folk ikke producerer ris: Selvhjælpsgruppen køber ris i løs vægt til en god pris og sælger det til sine medlemmer og andre landsbyboere med en lille rente. Betaling sker kontant. Det er en tjeneste, der styrker nærheden i fællesskabet. Renten bruges dels til at øge mængden af handlet ris, og dels til at øge gruppens mulighed for långivning.
Et risbankmedlem i Oddar Meanchey sagde: "Risbanken er et godt redskab for os til at håndtere årlig fødevaremangel. Den giver mig mulighed for at låne ris på lang sigt med lav rente. Min gruppe og jeg ønsker at øge mængden af ris som kan gemmes og udlånes til landsbyboerne ".

Risen kommer ind til risbanken i Thnal Dach Village, ODM, CISOM-II. Denne risbank er etableret med støtte fra ADDAs indsamlinger.

Risen vejes præcist inden den lægges til opbevaring i risbanken i Thnal Dach Village, ODM, CISOM-II. Halmen i den røde sæk fungerer som låg på rissækken.

Vidste du at: En gennemsnitlig person i Cambodia spiser 160 kg ris årligt sammenlignet med 3 kg pr. person i Europa!